

урахуванням особливостей його діяльності. Ступінь свободи у формуванні облікової політики обмежений державою у прийнятих законах, положеннях, постановах та інших нормативних документах, у яких є допустимі варіанти альтернативних рішень щодо здійснення облікових процедур. Дійсно, у зв'язку з тим, що облікова політика обумовлюється в нормативному акті нижчого рівня, останній повинен ґрунтуватися на Цивільному і Господарському кодексах, спеціальних законах, Положеннях з бухгалтерського обліку, Інструкціях Міністерства фінансів та інших міністерств та відомств.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996. – XIV. [Електронний ресурс]: // Режим доступу до матеріалів: <https://законодавство.com/ukrajiny-zakony/zakon-ukrajini-pro-dobrovilne-obednannya.html>.
2. Рожелюк В. М. Організація бухгалтерського обліку діяльності переробних підприємств: монографія / В. М. Рожелюк. – К.: ННЦ ІАЕ, 2013. – 488 с.
3. Рожелюк В. М. Шляхи вирішення проблем формування облікової політики підприємства / В. М. Рожелюк, С. В. Питель / Інноваційна економіка. – 2009. – № 3 (13). – С. 79–83.
4. Рожелюк В. М. Міжнародний досвід формування облікової політики підприємства / В. М. Рожелюк // Інноваційна економіка. – 2009. – № 2 (12). – С. 123–127.
5. Яцишин, С. Р. Об'єктивна необхідність та нормативно правове забезпечення облікової політики підприємства в ринкових умовах господарювання / С. Яцишин // Збірник тез доповідей студентської наукової конференції «Облік і контроль у контексті євроінтеграції» [Тернопіль, 14-15 квітня 2009р.] – Тернопіль, 2009. – С. 30-34. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17065>
6. Яцишин С.Р. Облікова політика: теоретичні аспекти формування / С.Р. Яцишин, О.А. Хаблюк // Інтеграційний вибір України; історія, сучасність, перспективи: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Вінниця, 10 квітня 2012 р., Том II. - Тернопіль: Крок, 2012.- 291с. – С. 171-175

Фалатович К.-М.С.

магістрант,

Жук Н.Т.

аспірантка

Тернопільський національний економічний університет

м.Тернопіль, Україна

ЕКОНОМІЧНА СУТЬ НЕПРИБУТКОВИХ УСТАНОВ ЯК ОБ'ЄКТІВ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Сталий розвиток суспільства можливий лише за активного розвитку організацій громадянського суспільства, які належать до некомерційного, або, так званого, – третього сектору економіки.

Швидкий розвиток некомерційного сектору розпочався наприкінці ХХ століття. Цей процес відбувався під впливом конкретних історичних умов і національних традицій. У сучасній Україні некомерційний сектор економіки представлений частиною неприбуткових установ і організацій, які відіграють важливу роль в процесі розвитку ринкових відносин, адже покликані реалізовувати культурні, соціальні, благодійні та інші суспільно важливі цілі. А питання обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю неприбуткових установ і організацій набуває все більшого теоретичного та практичного значення.

Відтак, для досягнення мети нашого дослідження проаналізуємо особливості діяльності неприбуткових організацій і установ.

У чинному Українському законодавстві зустрічаються різні терміни на позначення типу неприбуткових (непідприємницьких) організацій: «об'єднання громадян» – найзагальніший термін, що стосується громадських організацій, професійних спілок, політичних партій (ст.36, 37 Конституції України) [1; 2; 3]; «громадські організації» – об'єднання громадян, створені для задоволення своїх законних соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів (ст.3. Закону України «Про громадські об'єднання») [1]; «благодійні організації» – недержавні організації, що здійснюють благодійну діяльність відповідно до Закону України «Про благодійництво та благодійні організації» (ст.1 Закону) [4]; «непідприємницькі організації» – термін, який вживається на позначення неприбуткових організацій в Цивільному кодексі України [5]; «неприбуткові організації» – термін, який на сьогодні вважається найповнішим.

Неприбуткову установу з-поміж інших суб'єктів господарювання виділяє мета їх створення, функціонування в ринковому просторі. А саме - надання просвітницьких, наукових, освітніх, культурних, благодійних, соціального забезпечення громадян та інших послуг суспільного характеру. Прикладом непідприємницької організації є фонд «Вікіпедія» [6].

Цікавим є міжнародний досвід, де для визначення діяльності недержавних неприбуткових організацій використовують терміни: недержавні (англ. non-government organizations, NGO); неприбуткові організації (англ. not for profit, non-profit organizations, NPO); приватні волонтерські організації (англ. private voluntary organization, PVO).

В економічній літературі зустрічається наступний поділ непідприємницьких установ.

Перша група (КВЕД: секція О, розділ 84) обіймає органи державної влади України; органи місцевого самоврядування; створенні органами державної влади України установи та організації, що утримуються за рахунок коштів бюджету; створені органом місцевого самоврядування установи та організації, що утримуються з рахунок коштів відповідних бюджетів.

Друга група (КВЕД: секція S, розділ 94) це діяльність організацій промисловців і підприємців, професійних організацій, професійних спілок та інших громадських організацій, науково-дослідні установи та навчальні заклади (КВЕД: секція Р, клас 80).

Третя група (КВЕД: секція О, розділ 84.30): пенсійні фонди (КВЕД: код 84.30), кредитні спілки (КВЕД: клас 65).

До четвертої групи неприбуткової організації належать, наприклад, гаражні кооперативи, садоводі спілки за умови, що вони не мають на меті отримання прибутку.

П'ята група неприбуткових організацій включає в себе спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб, створенні для представлення інтересів засновників та існуючі за рахунок внесків таких засновників, а також пасивних доходів.

Шоста група включає в себе релігійні організації (КВЕД: секція М, код 94.91), зареєстровані в порядку, встановленому Законом [7]. До таких організацій належать релігійні товариства, управління і центри, монастирі, релігійні братства, місії, духовні навчальні заклади.

Сьома група включає житлово-будівельні кооперативи, об'єднання співвласників багато квартирних будинків (КВЕД: секція К).

Всіх вищезазначених організацій об'єднує те, що вони є суб'єктами функціонування в народно-господарському комплексі із створенням юридичної особи, які не отримують прибутку з наступним його розподілом між членами установи і провадять свою діяльність в певному нормативно-правовому полі і згідно статутної діяльності (рис.1).

Рис. 1 Організаційно-економічні риси неприбуткових організації [8]

Список використаних джерел

1. Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 07.10.1997 р. №554/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z970554.html
2. Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 р. № 5073-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/oneregulations/39743>
3. Цивільний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15?test=XX7MfyrCS>
4. Вікіпедія: Вільна енциклопедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%>
5. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23.04.1991 р. № 987-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T098700.html
6. Жукевич С.М. Сутнісні особливості управлінського обліку в інформаційній системі керування установами державного сектору // Актуальні напрями модернізації бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в Україні: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23 травня 2018 року, м. Харків, С. 84-86/
7. Яцишин, С. Р. Суб'єкти державного сектору в структурі економіки держави / Світлана Романівна Яцишин // Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. [Тернопіль, 10-11 жовтня 2014 р.] - Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - С. 181-182. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17261>

Хомиш П. Я.

доктор економічних наук, професор
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

ОБЛІКОВА ТЕОРІЯ ЧИ РЕФЕРАТИ ЧУЖИХ ПРАЦЬ?

Видається, що нинішні т. зв. "теоретичні" пошуки в царині вітчизняної облікової теорії нічого спільного з нею не мають. Бо вона, як відомо, має забезпечувати розвиток бухгалтерського обліку, а не намагання довести до оскоми пустопорожні абстракти на кшталт "архітектури системи обліку" як "сукупності взаємопов'язаних систем, їх внутрішню структуру та закономірності функціонування, взаємодію між ними, мету кожної з підсистем та системи обліку в цілому" [2, с. 4]. Позаяк далі, замість висвітлення хоч би дрібки якоїсь конкретики принаймні стосовно раціонального досягнення давно відомої "мети системи обліку в цілому" з урахуванням його меж, визначених ще Й.-Ф. Шером, такі